Pancsova 1899. II. évfolyam 9. szám. Vasárnap Január 29.

Előfizetési ár:
Egész évre 6 frt
Fél évre 3 „
Negy. évre 1 frt 50 kr.
Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Szerkesztőség:
Gromon ut 8 sz. a.
Kiadóhivatal:
József főherczeg utcza 11 szám.

Közlemények a szerkesztőségbe, előfizetési és hirdetési dijak úgy a lap szétküld-ésére vonatkozó panaszok a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik:
minden vasárnap, és csütörtök reggel.

Főszerkesztő: Feymann Gyula
Felelős szerkesztő: Dr. Hódy Antal
ÜGYVÉDEK.

Hirdetések
Vig Simon nyomdájában is felvétetnek.
Gromon utcza 8. szám.

Városi iskoláink államositása.

Városunk német- és szerb tannyelvü közs. elemi iskolái életében forduló ponthoz értünk. Fontos és kiszámithatatlan horderejü kérdésben fog dönteni legközelebb már a törvényhatósági bizottság.

Városunk községi iskoláinak államositásáról, megmagyarositásáról lesz szó.

Mielőtt ezen úgy közmüvelődési mint magyar nemzeti szempontból is egyaránt legfontosabb kérdéssel foglalkoznánk behatóbban, álljunk meg ezen határkőnél és vessünk egy kis visszapillantást a multba!

A volt határőrvidék területén annak feloszlatása vagyis 1871. előtt magyar ember nem igen mert anyanyelvén szólani.

Meggyőző példa erre, hogy az almási (jabukai) rom. kat. vallásu magyarok kivetköztettek nemcsak nemzeti szokásaikból, hanem magyar anyanyelvökből is és hogy ugyanez nem történt egy évszázad lefolyása alatt a debelyácsi református magyarokkal is, azt egyedül egyházuk szervezetének köszönhetik, mert legalább az isten házában beszéltek hozzájuk anyanyelvükön.

A többi nemzetiségek azonban szépen ápolhatták anyanyelvüket nemzetiségi iskoláikban és a mellett a német nyelv elsajátitására — nem mondjuk, hogy kényszeritették — de bőséges alkalmat nyujtottak nekik a „Triviál“ iskolák. Hogy ez ugy volt, annak élő bizonyitékai azon számos szerb és román öregebb földmivelők, kikkel tiszta nemzetiségi községekben találkozhatunk és a kik anélkül hogy a volt határőrvidék szük határain túl lettek volna, a német nyelvet egészen szépen beszélik.

A triviál-iskolák kötelező német tannyelve nem képezett tehát akkor veszélyt a féltett anyanyelvre.

A magyarországra nézve kedvezőtlen katonai uralom megszüntével a volt „kais. königl. Trivial- és Haupt-Schulék“ magyar kir. államiak lettek. A tannyelv azonban ezekben továbbra is a német maradt egészen a hetvenes évek végeig. Sőt egyes helyeken még a nyolczvanas években is a német tannyelv volt a domináló. De az máskép nem is igen lehetett, mert az iskolákkal átvett tanerők nevelésük és kiképeztetésük következtében maguk sem tudtak magyarul.

Az 1879 évi XVIII. t. cz. elrendelte a magyar nyelvnek a nem magyar ajku iskolákban leendő kötelező tanitását.

Ezen törvény intézkedésével megadatott minden honpolgárnak az alkalom, hogy a magyar államnyelvet elsajátithassa. Minthogy azonban sok olyan tanitó volt még akkor, ki csak keveset vagy éppenséggel nem beszélt magyarul, ezeknek 4 évi határidő adatott a magyar nyelvnek legalább olyantén megtanulására, hogy ezt mint önálló tantárgyat sikeresen tanithassák.

Hogy milyen eredménye volt ezen 1879-től a mai napig terjedő határidőnek, arról beszélni nem czélunk mostan.

Ezek a magyar nyelv tanitása érdekében tett intézkedések általánosak.

Nézzük mostan városunk elemi oktatásának különleges viszonyait.

A határőrvidék idejében volt városunkban német és szerb tannyelvü elemi iskola. A német tannyelvü iskolában a szerb nyelv tanitása kötelező volt. A szerb iskolákban pedig a német. A határőrvidék feloszlatásával annyiban történt változás, hogy az addig felekezeti jeleggel birt iskolák községi jeleget kaptak.

A német és szerb nyelv kölcsönös tanitása pedig megszünt.

Nagyon természetes lett volna, ha a magyar nyelv tanitását, az elhagyott nyelvek helyett a nem magyar ajku iskolákban bevezették volna. De nem ugy lett. A volt főelemi iskolán kivül, melyet az állam átvett, csakis a volt rom. kat. iskolában vették fel a szerb nyelv helyett a magyart.

A magyar tannyelv kötelező tanitásáról szoló 1879 évi törvény életbe léptetésével természetesen itt is megváltoztak a viszonyok. A magyar

TÁRCZA.

Keresztes Marczel.

Irta: **Klein Zsigmondné**.

Régen gondolkozom már azon, hogy egy tárcza czikket irjak; mert melesleg megjegyezve férjem uram egyre unszol e nemes mesterségre, ha ugy vasárnap délután a séta időn jóval később talál hazajönni és én tele vagyok panaszszal, hogy agyon unom magamat. „Irjál fiam tárcza czikket“ — szokta mondani. Végre valahára találtam egy tárgyat. Egy sokszor kiolvasott könyvben az alábbi gondolatra akadtam, melyet beigazolva láttam már az életben sokszor. Azt mondja Eötvös: „Mi sem gyakoribb a szerelmeskedésnél és semmi sem ritkább az igaz szerelemnél.“ — Rágondolok egy történetre, mely szemem előtt játszodott le s mely oly gyakori, hogy szinte hétköznapi.

*

Keresztes Marczel tisztviselő volt az .... i biróságnál. Szép, erőteljes, komoly férfi, a harminczas év körül, ki nap-nap után szokott utján a hivatalát járta. Mint a müveltebb osztályhoz tartozó egyén, eljárt hivatalán kivül társas összejövetelekre, vadászatokra, gyülésekre stb.

Egyszerü ember volt, jó pajtás, istenfélő. És ezen istenfélelme eltüntette egyénisége komor vonásait, s bizonyos szelidség, jámbor érzés sugárzott le róla.

A kapuban bucsut véve feleségétől és kis Marczeljától utnak indul. És amint változhatlan egyformaságban nap-nap után rótta kötelességét a hivatal ózennélküli szobájában, bőséges alkalma nyilt gondolkozásra:

Miért élünk? Mi a czél?

Hosszan és boldogan élni. Az ember hasznosan él ha dolgozik, ha övéitől szeretettik. Az én életem tehát hasznos, mert dolgom van, boldog férj vagyok, mert Madusom szeret, drága kis fiamnak boldog apja vagyok és boldog ember is, mert hivatali főnököm és embertársaim becsülését birom.

És komoly arcza felderült, az öröm fénye villogott szemeiből, a szerelem lángja égett szivében, maga előtt látta Madusát, a mint szőke fejét odahajtja az ő széles vállára és gyönge kezeivel nyakát átöleli. És látta a szőke haj csodás ellentétet, a büvösen szép fekete szemeket és érezte a csók forróságát, a kéjes gyönyör mámorát, a boldogságnak földre varázsolt menyei paradicsomait.

És ideges sietséggel összerakta asztalán az aktákat, verejték csöppek gyöngyöztek végig homlokán s jóllehet okát adni nem tudta, futott haza, haza az ezerszer megtett ismert uton, hogy lássa, hogy megölelje és ezer csókkal áraszsza el boldogsága megteremtőjét az ő egyetlen feleségét.

Madus megremegett a mint férjét meglátta. Szép piros arczát ijesztő sápadtság boritá el, keze remegett midőn azt férjének nyujtá. Marczel hévvel szoritá dobogó szivéhez az eléje nyujtott kezet s aztán magához ölelé.

— Miért vagy oly sápadt kis feleségem Miért remegsz? Beteg vagy talán, mondd?

— Nem, jó uram, de megijedtem hogy már itthon vagy, azt hittem, hogy talán valami bajod van. Aztán Kádassy is bennt van, rád vár, holnap vadászat lesz.

Keresztes felorditot mint egy fenevad; tehát csakugyan igaz, amiről itt-ott suttogni halottam, azután kábultan mint egy álomjáró kitámolygott az utczára: A gazember csábitotta bünre az asszonyt, ha ő megbal a feleségem megint becsületes asszony lesz.

Remegve nézte Madus, amint férje este éles töltést tet a fegyverbe, jól tudta hogy az a Kádassynak van szánva. Kádassyt tehát meg kell menteni a biztos haláltól. De Hogyan? A veszélyben megnyilatkozott az elszánt asszony vakmerősége. . . . Éjnek idején fölkelt és az éles töltést vaktöltéssel helyettesitette . . . . Kádassy kezéből kihullt a fegyver midőn Keresztes fegyverét, husz lépésnyi távolról rásütötte. Tehát ez az ember agyon akarta őt lőni. Parányi gondolkozás után utána sietett, otthon találta. — Mit tettél szerencsétlen ember?! Tudd meg, hogy jogomban van börtönbe juttatni téged, mert fegyvert emeltél reám, de barátom voltál . . . megkegyelmezek.

— Köszönd Kádassy annak az asszonynak életedet, aki az éles töltést fegyveremből kilopta. Sokkal jobban szeretem őt mintsem neki meg ne bocsássak. Téged sem bántlak

nyelv tanitásának ezen időtől fogva mindinkább több időt és fáradságot szenteltek a községi iskolákban is. A határörvidékből átvett és magyarul nem tudó tanerők a magyar nyelvi póttanfolyamokon résztvettek, szóval iparkodtak kötelességüknek minden irányban megfelelni. Hogy mennyi sikerrel annak megitélése a tanügyi hatóság körébe tartozik első sorban.

Tény az, hogy a városi német tannyvü iskoláknál müködő 10 tanitó 2-3 kivételével, teljesen birják a magyar nyelvet, mig a szerb iskolák 14 tanerői közül alig 3—4-en beszélik a magyar szót tökéletesen.

A magyar nyelv sikeres tanitása tehát legalább is kérdéses ilyen körülmények között. De nemcsak a tanerők hiányos magyarnyelvi ismereteiben, hanem főleg a nem magyar nyelvü elemi iskolák szervezetében illetve ezek tantervében van a legfőbb baj. Een iskolák ugyanis kötelessek volnának az elemi iskolák tananyagát nemcsak az anyanyelvén megtanitani, de még a magyar nyelv tanitásában legalább anynyi eredményt elérni, hogy az idegen ajku tanuló magyarul is tejezhesse ki gondolatait.

Hogy menyire lehetséges az, a fölött már sokat vitatkoztak a szakemberek, mi csak azt konstatáljuk, hogy a legtöbb gyermek mihelyt az iskolából kikerült a nagy fáradtsággal megtanult néhány magyar szót, igen rövid idő alatt elfelejti.

Pedig mégis csak az iskola képes és hivatott arra, hogy a magyar nyelvet minél szélesebb körben terjeszsze szóval magyarositson. A mi lehetséges volt a németeknek a pozeni lengyel iskolákban és Elszasz-Lotharingiában miért volna az lehetetlen nálunk? Csakhogy ott nemcsak kötelező tantárgy a német nyelv, mint nálunk a magyar, hanem daczára annak, hogy a tanulók anyanyelve nem a német, mégis az a tannyelv. Még más példákra is hivatkozhatnánk.

Azonban nemcsak a hivatalos köröknek, nemcsak a sovinszta magyaroknak hő kivánsága a magyar nyelv sikeres tanitása, hanem a különböző nemzetiségek is belátták már, mennyire szükséges és hasznos reájuk nézve a magyar nyelv tudása. Nem a tulzó vezéreket értjük mi a nemzetiségek alatt, — hisz ezek mindanyian jól beszélnek magyarul és gyermekeik tanittatásáról is gondoskodnak, — hanem a köznépet, a mely mindenütt, hol állami, tehát magyar tannyelvü iskola van, ezekbe is küldi gyermekeit. És ez mérvadó.

A nép gyermekeinek tehát alkalmat kell adni, hogy a magyar nyelvet minél tökéletesebben sajátithassa el. Ez pedig csak magyar tannyelvü iskolákban lehetséges.

Hogy a magyar nyelv tanulásának szükségességéről városunk lakossága, legalább a német lakossága, meg van győződve, annak illusztrálására szolgáljon a helybeli állami elemi iskolák következő statisztikája.

Az áll. el. fiu iskolába a folyó tanévben 1 beiratkozott 304 tanuló. Ezek közt van 79 magyar, 192 német, 26 szerb, és 7 különböző anyanyelvü tanuló.

Az áll. el. leányiskolába 371 növendék jár, kik közül 98 magyar, 245 német, 22 szerb és 6 különböző anyanyelvü.

A felsővárosi áll. el. vegyes iskola 27 tanulója közt van 17 magyar és 10 német.

A panasovai áll. el. iskolákba járó 702 tanitványnak, majdnem háromnegyedrészevagyis 447 német anyanyelvü.

Ez csak elég ékesszoló bizonyiték azon állitásunk mellett, hogy városunk német ajku polgársága gyermekeit nemcsak magyar szellemben kivánja neveltetni, hanem a magyar nyelv tanulására is mily nagy sulyt fektetni. Pedig nem kényszeriti őket senki, hogy a magyar iskolákba küldjék gyermekeiket. Ott vannak a német tannyelvü iskolák ezek majdnem néptelennek.

Ezek előrebocsájtása után örömmel üdvözöljük iskoláink magyarositását czélozó mozgalmat és annak egyedüli hathatós eszközéként az államositást.

r.

HIREK.

— **Személyi hir.** Mattanovich Adolf polgármester tegnap délután több városi ügynek, köztök a Temesparti végleges vasutállomás ügyének megsürgetése végett Budapestre utazott.

— **Jótékonyság.** Az izr. nőegylet 25 éves jubileuma alkalmából 50 koronát juttatott a polgármester kezeihez a város szegényei közt leendő kiosztásra, azon kijelentéssel, hogy ezen összegből a zsidó vallásu szegények kivételével, kikről gondoskodva van, különbség nélkül minden városi szegény részesithető.

— **Társasköri estély.** Február 5-ikén, vasárnap a „Társaskör“ közgyülésének napján házi estélyt rendez a vigalmi bizottság, a következő igen érdekes müsorral: 1. „A kovácsok szokásairól“. Előadja Bartha Kálmán. II. Vonós quartett, két klasszikus zene darab. Előadják: Mészáros Rózsika, Szabó Margit k. a. (secund hegedü), Hoffmann Endre, Mayer Elemér (prim); Heusler Janos (viola), Schwalm Ármin, (gordonka). III. „A táncról“, csevegés; irta és előadja: Molnár József. — Belépti dijjal a férfiak 1 koronát fizetnek. Kezdete este 8 órakor.

— **Az izléses munka elismerése.** Nem mindennapi kitüntetés érte Rechnitzer István szép hirnevü fényképészeti müvermét. Ugyanis József kir. herczeg udvarmesteri hivatala ujabban nagyobb számú fényképet rendelt azon felvételekből, melyek nevezett müteremben ő Fensége nyári ittléte alkalmával eszközöltettek. Ezen ismételt megbizás fényes bizonyitéka annak, hogy Rechnitzer mütermében csak sikerült és szép képek készülnek, miért is ezen a legujabb tebnikai gépekkel felszerelt fényképészeti müvermet mindenki figyelmébe ajánljuk.

— **Öngyilkos tanitónő.** Óriási feltünést okoz a szomszéd Zimony városban Vratczány Matild tanitónő öngyilkossága. Az élete virágában levő fiatal leány, ki a legkedvezőbb anyagi viszonyok közt élt, mult szerdán a Duna hullámaiba vetette magát. A holttest feltalálására tett minden kisérlet eddigelé hiu volt, A rejtélyes öngyilkosság okai ismeretlenek.

— **Véres kardpárbaj.** Tegnap délelőtt 10 órakor a katonai kórházban veres kimenetelü kardpárbajt vivott egymással Pelikán Ede százados és Fried Sándor mérnök. Fried sulyosabb természetü vágást kapott a mellén át. Pelikán százados pedig a jobb karján sérült meg. Fried segédei voltak Feymann Gyula ügyvéd és Ulmer József ármentesitő társulati igazgató-mérnök, Pelikán századosnak pedig két közös hadseregbeli százados segédkezett.

— **A pénztárak vizsgálata országszerte.** A belügyminiszter rendeletet bocsájtott ki az összes megyei és városi törvényhatóságokhoz, melyben meghagya, hogy az összes közpénztárak de különösen az árvapénztárak szigoruan vizsgáltassanak meg és az eredményről 8 napon belül neki jelentés teendő. A miniszteri rendeletben fel van emlitve, hogy tapasztalat szerint nem mindenütt rovancsolják a pénztárakat ugy, ahogy azt a törvény előirja. Ezen okból tartotta szükségesnek a rendelet kibocsájtását.

— **Meghosszabitott határidő.** A mult héten megirtuk, hogy a városi pénztárosi állásra a pályázati határidő február hó 5-én jár le. Ezen terminus most változást szenved, mert a pothirdetmény szerint a folyamodványok február 20-ig nyujthatók be a város főispánjánál.

— **Járvány biottsági iutézkedések.** A járvány-bizottság tegnap délután tartott ülést, mely alkalommal a következőket határ-

---

többé, esküszöm. De esküszöm arra is, hogy ha az asszony a hitvesi esküt megszegi, a neki szánt golyót, nem lesz többé alkalma elopni.

Az asszony gyönge kezeivel körülölelgette férje nyakát, igazgatta homlokára lehulló kuszált haj fürteit — és haladt tovább a megkezdett uton — örökös hajlaveszedelemben . . . csalta az urát.

Kórágyánál.

Oh isten, isten, tehozzád kiáltok,
Természet, élet erő istene,
Ki kormányzod e roppant nagy világot,
Kinek megtart egy kis tekintete:
Uram, ne hagyd, hogy elvesszen e gyermek,
E benned bizó, téged tisztelő!
Forduljon hozzá végtelen kegyelmed,
Hogy lakja őt az élet és erő!

E nagy természet a te szentegyházad,
Imádni téged mindenütt lehet:
Vedd kegyesen könyörgő hő imámat,
Ha ágya előtt itt térdepelek
S fejem lehajtva, összetett kezekkel
Esdek tehozzád könyeim között:
Boldog leszek, ha értem emeled fel,
S adod lelkünknek ezt az örömöt.

Mert lásd, még nem is éltünk, mást se tudtunk,
Minthogy te vagy az örök szerelem;
S midőn egymásba fonjad földi utunk:
Téged imádtunk, áldtunk szüntelen;
Te akkor is velünk maradsz, ha szivünk
Oltárodnál örökre egyesül!
Oh engedj hát nagy irgalmadba hinnünk
S bizunk tebenned véghetetlenül!

Dúra Máté.

Jákob.

Eperfáknak sötétzöld lombja közül,
Melyet előlem húsz év vitt tova,
Feltün emlékim fátyolán keresztül
A falusi, fehér, kis iskola.

Ott még olvasgatok a bibliából.
Mely elvezet a paradicsomig,
S látom, amint az ős-mezőkön távol
Az angyallal, Jákob megbirkozik.

S itt áll most sem mosódott még a kép el,
Egyik se győz a szabad ég alatt,
Ember, ki küzködött a szárnyas lénnyel,
Tovább megsántult léptekkel halad.

Eszmények hőseit, hogy leteritsen,
A vaskezü élet szemben talál,
Vele Jákobbal megbirkozunk itten,
Mi álmodók, szárnyunk az ideál.

S az egyenlőtlen harcnak vége,
Járt nem hiszünk, de szárnyunk megtörik,
Ha még fel is emelkedünk a légbe,
Többé nem szárnyalunk az egekig.

Kistelki Ede.

rozta: Fodor posta felügyelő megkeresteti k, hogy a postai küldeményeknek olyan házakba leendő kézbesitését, melyekben ragályos bete gek vannak, lehetőség szerint más módon eszközölte. A rendőrkapitányság pedig megkeresteti azirányt intézkedni, hogy a pékek, tejesasszonyok stb. fertőzött házakba ne menjenek. — Esö után köpenyeg.

— **A Löwi-Farnadi ügy**. A mult héten megemlékeztünk azon szenzációnális letartoztatásokról, melyek Becskereken — a kincstár állitólagos megkárositása miatt — történtek. Löwi nagybérlőtés dr. Farnady ügyvéd volt pénzügyigazgatósági titkárt, ügyahis a vizsgáló biró vizsgálati fogságba helyezte, de a nagybecskereki kir. törvényszék Löwit szabad lábra helyezte. A szegedi kir. tábla azonban megsemmisitette a törvényszék ezen határozatát és igy Löwit szerdán ujból letartoztatták. A vizsgálat ezen feltünést keltő ügyben erélyesen tovább folyik.

— **Felolvasás**. A továbbképző tanfolyamban folyó hó 31-én, kedden, H o r t o b á g y i Zs. tanár fejezi be fololvasásainak cyklusát e czimen: „Mi lesz a világ vége után?“ Február 4-én, szombaton, pedig P é t e r f i Lajos tanár folytatja „P e t ő f i költészeté“-ről szóló előadását.

— **Ki lesz a bácskai püspök?** A Bácskai Ujság állitólag hiteles forrásból értesül, hogy az elhalt Opasics helyére valószinü jelöltek Sevics Mitrofán, Jankovics Anatolie és Radics Emilian dr. mesiczi zárda főnök. Radics drt ugyanis Zmejanovits verseczi püspök visszahelyezte mesiczi főnöki méltóságába, azonban sokan vannak, kik Sevics Mitrofán megválasztását óhajtanák. Lehetséges az is, hogy ezek a kombinációk nem valósulnak meg, ha Zmejánovics verseczi püspök is pályázik a bácskai püspöki székre.

— **Uj egylet**. A népkert ápolása, tereink és utczaink befásitása talán nem lesz többé agyrém. J o v a n o v i c s Sándor tanácsnok tegnap délutánra hivott össze több az ügy iránt érdeklődő polgárt egy alakitandó parkegylet létesitése tárgyában. Fáradozásuknak minél fényesebb sikert kivánunk.

— **Az esküdtképes polgárok összeirása**. Az esküdt szolgálatra képesitett polgárok összeirását az összeiró bizottság befejezte. Ezen 1899 évi alaplajstrom szerint városunkban 264 esküdtképes polgár van. Az összeirás f. évi február 1 től 8-ig van felfektetve a városi főjegyzőnél, hol is ezen idő alatt akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasak bejegyzése illetve felvétele ellen a hivatalos órákban bárki felebbezhet. Az esetleges felszólamlások február 9-12-ig betekinthetők és az észrevételek megtehetők.

— **A Gromon Dezső magyar nyelvterjesztő egyesület** ivén ujévi üdvözletek megváltása czimén még a következők adakoztak: F e y m a n n Gyula úr 3 frtot, R a d d a Mihály úr 2 frtot és T . . . úr 1 frtot.

— **Elkésett jelentés**. A temesvári kereskedelmi és iparkamara **1897.** évi jelentése csak a napokban jelent meg nyomtatásban és küldetett szét. A 192 oldalra terjedő jelentés azért nem jelenhetett meg előbb az elnökség állitása szerint, egyrészt a munka erők rendkivüli elfoglaltsága miatt más részt pedig azért, mivel az adatok nagyon késedelmesen küldettek be. A különben érdekes jelentésre majd visszatérünk még.

— **Különös szerencse**. Olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy a budapesti bankház **Török A. és Tsa** ezelőtt is mily szép és nagy nyereményeket juttatott vevőinek; a **most** befejezett 3. osztálynál ismét a **legnagyobb főnyereményt, 80.000** koronát nyerték a 83061. sz. sorsjegyre. továbbá több 5000, 2000, 1000, 500 koronás és több egyébb nyereményt fizetett ki ezen szerencsétől kegyelt főáruda. Minden oldalról biztositanak, hogy Török A. és Tsa bankháza a nyereményeket az érdekelteknek nagyon pontosan fizeti ki, vevőiket pedig jól és megbizhatóan szolgálja ki; ennélfogva Török A. és Tsa budapesti bankházát olvasóinknak legmelegebben ajánljuk, mert ezen czég a bizalmat megérdemli.

— **Százötéves asszony halála**. Temesvárott a napokba egy Czettler Teréz nevü mathuzsalemi kort élt asszony aludt el örökre a kórházban. Czettler Franciaországban született. Mint francia lelenc került a torontálmegyei Lovrin községbe, hol a Telbisz-családnál sokáig szolgált. Temesvárott a szegény alapból élt utolsó napjáig a százötéves női Mathuzsalem, a mig a halál meg nem váltotta őt szenvedéseitől.

— **Megszünt fővárosi lap**. Az O r s z á g o s H i r l a p, a mely M i k s z á t h Kálmán szerkesztésében 1897 őszén indult meg liberális programmal január hó 26-án megszünt illetve beleolvadt a Pesti Hirlap-ba.

— **Nagybecskerek mozgalma**. Nagybecskerek város képviselőtestülete — mint nekünk irják — elhatározta, hogy mozgalmat indit az iránt, mikép a 29-ik gyalogezred összes századai Nagybecskerekre helyeztessenek át. — A város felajánlotta, hogy az esetben diszes kaszárnyát épit. A közgyülés megbizta Grandjean polgármestert, hogy Bécsbe utazzék a hadügyminiszternél szükséges lépések megtétele végett.

— **Aratási szerződések és az általános szavazati jog**. Csongrád megyében a jövő aratásra már javában kötik meg az aratási szerződéseket mezei A munkások az iden nem igen akadékoskodnak a szerződések megkötésénél, de sok helyen azt kivánják a gazdáktól, hogy kötelezzék magukat a szerződésekben arra, hogy országgyülési képviselőiktől az általános titkos szavazati jog behozatalát követelik. Ezen klauzulával már több szerződésalá is iratott.

— **Anyakönyvi hirek**. A pancsovai anyakönyvi hivatalban a mult héten anyakönyveztettek a következő Születések: Ellinger Félix, Szeifert N., Tautner Vilma, Csizmás Emilia, Dádics Olga, Argay N., Tomics Szvetiszláv, Höfler József, Todorov Sebők, Raniszávljevics Sebők; — h a l á l o z á s o k: Weber Mihályné (70 éves végelgyengülés) Zaluszky Rezső (12 éves vörheny) Vojka Tivadar (15 hónapos ránggörcs), Szeifert N. (2 napos gyengeség), Szabó György (77 éves aggkor), Staukov Tea (79 éves agyvérömleny), Novotny József (31 éves tüdőgümökor), Scherbach Anna (24 éves hashártya gyuladás).

— **Bezárt iskolák**. Az összes elemi iskolák február 6-ig zárva maradnak.

CSARNOK.

A tánczrend.

— S z e z o n d o l g o k —

M i a t á n c z r e n d?

Goethe, a ki fiatalabb éveiben, nevezetesen pedig jogászkorában nagy tekintély volt mindenféle tánez dolgában, qua doctordissertatio megeresztett egy jogi értekezést, a melyben nagy tudományos készültséggel ki van mutatva, hogy:

A tánczrend egy polgári szerződés két különböző nemü emberi lény között, a mely együttes ritmikus mozgásra kötelezi őket. Kiskoruak ilyen szerződést csak a g a r d e d á m nevü jogi személy beleegyezésével köthetnek. A szerződés tartama egy tánczra szól és közben egyoldalulag föl nem bontható, kivéve azt az esetet, hogy kitudódik a szerződés életbelépése után, hogy az egyik fél nem ért a ritmikus mozgáshoz, id est: a tánczhoz.

Az első tánczrendet bizonyos T h e o d o s i a nevü asszonyság szerkesztette, a ki mielőtt J u s t i n i a n császár felesége lett volna, csekély renumeráczióért nyilvánosan tánczolt Byzancz utczáin. Pergamentlapocska alakjában készült, mindenféle csábos figurákkal, a miket egy Bazilius nevü piktor festett, a hála fejében később kinevezett — anatoliai püspöknek.

A mi tartalmát illeti, mindenféle akkoriban divatos tánez volt rajta megnevezve és egy külön rubrika, a melybe a másik szerződő fél, vulgo: tánczos beirhatta a nevét.

A mai kor ifju hölgyei, még ha nem is ex professo tánczosnők, mélyen átérzik a tánczrend dokumentáris fontosságát és mint históriai okmányt, előszeretettel gyüjtik. Sőt nem riadnak vissza attól sem, hogy dulus, azaz meg nem engedett bitorlás utján egy ilyen okmány birtokába jussanak. A saját szerződőfelüket csábos mosolylyal és titkos kézszoritással arra ösztönzik, hogy a más okmányát elidegenitsék, vulgo: lopják. Hivatkoznak ebben a tekintetben bölcs S a l a m o n királyra, a ki azt mondta, h o g y l e g é d e s e b b c s ó k, a l o p v a a d o t t é s s z e r z e t t, miért is nagyon óha a lopott tánczrendet lopva adott csókkal utalmazzák.

A mi a tánczrend külső formáját és alakját illeti, meglehetősen eltér az egyéb okmányok sablonos formuláréjától és müvészi változatosságra törekszik. Láttam már legyezőalaku, liraalaku, könyvformáju, joujou gyanánt szereplő, harpeecz gyanánt használható tánczrendet és csupán egy formáról nem hallottam eddig: a k o s á r a l a k u r ó l.

Hisz gondolatnak is kegyetlen volna, ha a rideg visszautasitás e formáját bevinnék a tánczterembe.

A j ö v ő s z á z a d t á n c z r e n d j e előre láthatólag az lesz, a melyet Edison használt egy a házában rendezett bál alkalmával: egy miniatür fonograf, a melybe minden szerződni vágyó fél bemondta a nevét és a megfelelő tánczot . . .

Ingyen szederfa csemete.

A földmivelésügyi m. kir. miniszterium országos selyem tenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magáyi szederfa csemetét. Városok, községek, néptanitók szállitást nem fizetnek; ellenben magán felek a szállitási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetéket magas törzsü fákká neveljük ugy egy katasztrális holdnyi faiskolát a 7200 csemete helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy méter, a sorokban a csemeték 80 centimeter távolságra álljanak.

Sövény alakitásnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó ölre 6 darab csemetét számitunk,

Kik csemetét akarnak, ezt sürgősen jelentsék be.

A fölmivelésügyi m. kir. Miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége Szegzárdon Tolna megye.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott Vig Simon gyorssajtóján.

Hirdetések.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb mint a legdrágábakké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, mig a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánez 60 krajczár.

Önberetvélő készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállitáson kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakaritó.

Darabja 3 frt.

A penge ***csillagos szélből és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.

A Gyüjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

nyelv tanitásának ezen időtől fogva mindinkább több időt és fáradságot szenteltek a községi iskolákban is. A határörvidékből átvett és magyarul nem tudó tanerők a magyar nyelvi póttanfolyamokon résztvettek, szóval iparkodtak kötelességüknek minden irányban megfelelni. Hogy mennyi sikerrel annak megitélése a tanügyi hatóság körébe tartozik első sorban.

Tény az, hogy a városi német tannyvü iskoláknál müködő 10 tanitó 2-3 kivételével, teljesen birják a magyar nyelvet, mig a szerb iskolák 14 tanerői közül alig 3—4-en beszélik a magyar szót tökéletesen.

A magyar nyelv sikeres tanitása tehát legalább is kérdéses ilyen körülmények között. De nemcsak a tanerők hiányos magyarnyelvi ismereteiben, hanem főleg a nem magyar nyelvü elemi iskolák szervezetében illetve ezek tantervében van a legfőbb baj. Een iskolák ugyanis kötelessek volnának az elemi iskolák tananyagát nemcsak az anyanyelven megtanitani, de még a magyar nyelv tanitásában legalább anynyi eredményt elérni, hogy az idegen ajku tanuló magyarul is fejezhesse ki gondolatait.

Hogy menyire lehetséges az, a fölött már sokat vitatkoztak a szakemberek, mi csak azt konstatáljuk, hogy a legtöbb gyermek mihelyt az iskolából kikerült a nagy fáradtsággal megtanult néhány magyar szót, igen rövid idő alatt elfelejti.

Pedig mégis csak az iskola képes és hivatott arra, hogy a magyar nyelvet minél szélesebb körben terjeszsze szóval magyarositson. A mi lehetséges volt a németeknek a pozeni lengyel iskolákban és Elszasz-Lotharingiában miért volna az lehetetlen nálunk? Csakhogy ott nemcsak kötelező tantárgy a német nyelv, mint nálunk a magyar, hanem daczára annak, hogy a tanulók anyanyelve nem a német, mégis az a tannyelv. Még más példákra is hivatkozhatnánk.

Azonban nemcsak a hivatalos köröknek, nemcsak a sovinszta magyaroknak hő kivánsága a magyar nyelv sikeres tanitása, hanem a különböző nemzetiségek is belátták már, mennyire szükséges és hasznos reájuk nézve a magyar nyelv tudása. Nem a tulzó vezéreket értjük mi a nemzetiségek alatt, — hisz ezek mindanyian jól beszélnek magyarul és gyermekeik tanittatásáról is gondoskodnak, — hanem a köznépet, a mely mindenütt, hol állami, tehát magyar tannyelvü iskola van, ezekbe is küldi gyermekeit. És ez mérvadó.

A nép gyermekeinek tehát alkalmat kell adni, hogy a magyar nyelvet minél tökéletesebben sajátithassa el. Ez pedig csak magyar tannyelvü iskolákban lehetséges.

Hogy a magyar nyelv tanulásának szükségességéről városunk lakossága, legalább a német lakossága, meg van győződve, annak illusztrálására szolgáljon a helybeli állami elemi iskolák következő statisztikája.

Az áll. el. fiu iskolába a folyó tanévben beiratkozott 304 tanuló. Ezek közt van 70 magyar, 192 német, 26 szerb, és 7 különböző anyanyelvü tanuló.

Az áll. el. leány iskolába 371 növendék jár, kik közül 98 magyar, 245 német, 22 szerb és 6 különböző anyanyelvü.

A felsővárosi áll. el. vegyes iskola 27 tanulója közt van 17 magyar és 10 német.

A panasovai áll. el. iskolákba járó 702 tanitványnak majdnem harmnegyedrészevagyis 447 német anyanyelvü.

Ez csak eg ékesszoló bizonyitéka azon állitásunk mellett, hogy városunk német ajku polgársága gyermekeit nemcsak magyar szellemben kivánja neveltetni, hanem a magyar nyelv tanulására is mily nagy sulyt fektetni. Pedig nem kényszeriti őket senki, hogy a magyar iskolákba küldjék gyermekeiket. Ott vannak a német tannyelvü iskolák ezek majdnem néptelennek.

Ezek előrebocsájtása után örömmel üdvözöljük iskoláink magyarositását czélozó mozgalmat és annak egyedüli hathatós eszközeként az államositást.

. . . r.

HIREK.

— **Személyi hir.** Mattanovich Adolf polgármester tegnap délután több városi ügynek, köztök a Temesparti végleges vasutállomás ügyének megsürgetése végett Budapestre utazott.

— **Jótékonyság.** Az izr. nőegylet 25 éves jubileuma alkalmából 50 koronát juttatott a polgármester kezeihez a város szegényei közt leendő kiosztásra, azon kijelentéssel, hogy ezen összegből a zsidó vallásu szegények kivételével, kikről gondoskodva van, különbség nélkül minden városi szegény részesithető.

— **Társasköri estély.** Február 5-ikén, vasárnap a „Társaskör“ közgyülésének napján házi estélyt rendez a vigalmi bizottság, a következő igen érdekes müsorral: 1. „A kovácsok sztrájkja“. Előadja Bartha Kálmán. II. Vonós quartett, két klasszikus zene darab. Előadják: Mészáros Rózsika, Szabó Margit k. a. (secund hegedü), Hoffmann Endre, Mayer Elemér (prim); Heusler János (viola), Schwalm Ármin, (gordonka). III. „A tánczról“, csevegés; irta és előadja: Molnár József. — Belépti dijjal a férfiak 1 koronát fizetnek. Kezdete este 8 órakor.

— **Az izléses munka elismerése.** Nem mindennapi kitüntetés érte Rechnitzer István szép hirnevü fényképészeti mütermét. Ugyanis József kir. herczeg udvarmesteri hivatala njabban nagyobb számú fényképet rendelt azon felvételekből, melyek nevezett müteremben ő Fensége nyári ittléte alkalmával eszközöltettek. Ezen ismételt megbizás fényes bizonyitéka annak, hogy Rechnitzer mütermében csak sikerült és szép képek készülnek, miért is ezen a legujabb tebhnikai gépekkel felszerelt fényképeszéti mütermet mindenki figyelmébe ajáljuk.

— **Öngyilkos tanitónő.** Óriási feltünést okoz a szomszéd Zimony városban Vratczány Matild tanitónő öngyilkossága. Az élete virágában levő fiatal leány, ki a legkedvezőbb anyagi viszonyok közt élt, mult szerdán a Duna hullámaiba vetette magát. A holttest feltalálására tett minden kisérlet eddigelé hiu volt, A rejtélyes öngyilkosság okai ismeretlenek.

— **Véres kardpárbaj.** Tegnap délelőtt 10 órakor a katonai kórházban véres kimenetelü kardpásbajt vivott egymással Pelikán Ede százados és Fried Sándor mérnök. Fried sulyosabb természetü vágást kapott a mellén át. Pelikán százados pedig a jobb karján sérült meg. Fried segédei voltak Feymann Gyula ügyvéd és Ulmer József ármentesitő társulati igazgató-mérnök, Pelikán századosnak pedig két közös hadseregbeli százados segédkezett.

— **A pénztárak vizsgálata országszerte.** A belügyminiszter rendeletet bocsájtott ki az összes megyei és városi törvényhatóságokhoz, melyben meghagya, hogy az összes közpénztárak de különösen az árvapénztárak szigorun vizsgáltassanak meg és az eredményről 8 napon belül neki jelentés teendő. A miniszteri rendeletben fel van emlitve, hogy tapasztalat szerint nem mindenütt rovancsolják a pénztárakat ugy, ahogy azt a törvény előirja. Ezen okból tartotta szükségesnek a rendelet kibocsájtását.

— **Meghosszabitott határidő.** A mult héten megirtuk, hogy a városi pénztárosi állásra a pályázati határidő február hó 5-én jár le. Ezen terminus most változást szenved, mert a póthirdetmény szerint a folyamodványok február 20-ig nyujthatók be a város főispánjánál.

— **Járvány biottsági intézkedések.** A járvány-bizottság tegnap délután tartott ülést, mely alkalommal a következőket hatá-

---

többé, esküszöm. De esküszöm arra is, hogy ha az asszony a hitvesi esküt megszegi, a neki szánt golyót, nem lesz többé alkalma ellopni.

Az asszony gyönge kezeivel körülölelgette férje nyakát, igazgatta homlokára lehulló kuszált haj fürteit — és haladt tovább a megkezdett uton — örökös hálaívszédelemben . . . csalta az urát.

Kórágyánál.

Oh isten, isten, tehozzád kiáltok,
Természet, élet erő istene,
Ki kormányzod e roppant nagy világot,
Kinek megtart egy kis tekintete:
Uram, ne hagyd, hogy elvesszen e gyermek,
E benned bizó, téged tisztelő!
Forduljon hozzá végtelen kegyelmed,
Hogy lakja őt az élet és erő!

E nagy természet a te szentegyházad,
Imádni téged mindenütt lehet:
Vedd kegyesen könyörgő hő imámat,
Ha ágya előtt itt térdepelek
S fejem lehajtva, összetett kezekkel
Esdek tehozzád könyeim között:
Boldog leszek, ha értem emeled fel,
S adod lelkünknek ezt az örömöt.

Mert lásd, még nem is éltünk, mást se tudtunk,
Minthogy te vagy az örök szerelem,
S midőn egymásba fontad földi utunk,
Téged imádtunk, áldtunk szüntelen;
Te akkor is velünk maradsz, ha szivünk
Oltárodnál örökre egyesül!
Oh engedj hát nagy irgalmadba hinnünk
S bizunk teberned véghetetlenül!

Dura Máté.

Jákob.

Eperfáknak sötétzöld lombja közül,
Melyet tőlem húsz év vitt tova,
Feltün emlékim tátyolán keresztül
A falusi, fehér, kis iskola.

Ott még olvasgatok a bibliából,
Mely elvezet a paradicsomig,
S látom, amint az ős-mezőkön távol
Az angyallal Jákob megbirkozik.

S itt áll most sem mosódott még a kép el,
Egyik se győz a szabad ég alatt,
Emberi, ki kázködött a szárnyas lénnyel,
Továbbmegsántult léptekkel halad.

Eszmények hőseit, hogy feleritsen,
A valóság élet szemben talál,
Vele Jákobbal megbirkozunk itten,
Mi álmodók, szárnyunk az ideál.

S az egyenlőtlen harcnak vége,
Jár nem bírunk, de szárnyunk megtörik,
Ha még fel is emelkedünk a légbe,
Többé nem szárnyalunk az egekig.

Kistelelki Ede.

rozta: Fodor posta felügyelő megkerestetik, hogy a postai küldeményeknek olyan házakba leendő kézbesitését, melyekben ragályos betegek vannak, lehetőség szerint más módon eszközölte. A rendőrkapitányság pedig megkerestetik aziránt intézkedni, hogy a pékek, tejesasszonyok stb. fertőzött házakba ne menjenek. — Eső után köpenyeg.

— **A Löwi-Farnadi ügy**. A mult héten megemlékeztünk azon szenzációnális letartóztatásokról, melyek Becskereken — a kincstár állitólagos megkárositása miatt — történtek. Löwi nagybérlőtés dr. Farnady ügyvéd volt pénzügyigazgatósági titkárt, ügyahis a vizsgáló biró vizsgálati fogságba helyezte, de a nagybecskereki kir. törvényszék Löwit szabad lábra helyezte. A szegedi kir. tábla azonban megsemmisitette a törvényszék ezen határozatát és igy Löwit szerdán ujból letartoztatták. A vizsgálat ezen feltünést keltő ügyben erélyesen tovább folyik.

— **Felolvasás**. A továbbképző tanfolyamban folyó hó 31-én, kedden, Hortobágyi Zs. tanár fejezi be felolvasásainak cyklusát e czimen: „Mi lesz a világ vége után?“ Február 4-én, szombaton, pedig Péterfi Lajos tanár folytatja „Petőfi költészeté“-ről szóló előadását.

— **Ki lesz a bácskai püspök?** A Bácskai Ujság állitólag hiteles forrásból értesül, hogy az elhalt Opasics helyére valószinü jelöltek Sevics Mitrofán, Jankovics Anatolie és Radics Emilian dr. mesiczi zárda főnök. Radics drt ugyanis Zmejanovits verseczi püspök visszahelyezte mesiczi főnöki méltóságába, azonban sokan vannak, kik Sevics Mitrofán megválasztását óhajtanák. Lehetséges az is, hogy ezek a kombinácziók nem valósulnak meg, ha Zmejánovics verseczi püspök is pályázik a bácskai püspöki székre.

— **Uj egylet**. A népkert ápolása, tereink és utczaink befásitása talán nem lesz többé agyrém. Jovanovics Sándor tanácsnok tegnap délutánra hivott össze több az ügy iránt érdeklődő polgárt egy alakitandó parkegylet létesitése tárgyában. Fáradozásuknak minél fényesebb sikert kivánunk.

— **Az esküdtképes polgárok összeirása**. Az esküdt szolgálatra képesitett polgárok összeirását az összeiró bizottság befejezte. Ezen 1899 évi alaplajstrom szerint városunkban 264 esküdtképes polgár van. Az összeirás f. évi február 1 től 8-ig van felfektetve a városi főjegyzőnél, hol is ezen idő alatt akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasak bejegyzése illetve felvétele ellen a hivatalos órákban bárki felebbezhet. Az esetleges felszólamlások február 9-12-ig betekinthetők és az észrevételek megtehetők.

— **A Gromon Dezső magyar nyelvterjesztő egyesület** ivén ujévi üdvözletek megváltása czimén még a következők adakoztak: Feymann Gyula úr 3 frtot, Radda Mihály úr 2 frtot és T . . . úr 1 frtot.

— **Elkésett jelentés**. A temesvári kereskedelmi és iparkamara 1897. évi jelentése csak a napokban jelent meg nyomtatásban és küldetett szét. A 192 oldalra terjedő jelentés azért nem jelenhetett meg előbb az elnökség állitása szerint, egyrészt a munka erők rendkivüli elfoglaltsága miatt más részt pedig azért, mivel az adatok nagyon késedelmesen küldettek be. A különben érdekes jelentésre majd visszatérünk még.

— **Különös szerencse**. Olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy a budapesti bankház **Török A. és Tsa** ezelőtt is mily szép és nagy nyereményeket juttatott vevőinek; a **most** befejezett 3. osztálynál ismét a **legnagyobb főnyereményt, 80,000** koronát nyerték a 83061. sz. sorsjegyre. továbbá több 5000, 2000, 1000, 500 koronás és több egyébb nyereményt fizetett ki ezen szerencsétől kegyelt főáruda. Minden oldalról biztositanak, hogy Török A. és Tsa bankháza a nyereményeket az érdekelteknek nagyon pontosan fizeti ki, vevőiket pedig jól és megbizhatóan szolgálja ki; ennélfogva Török A. és Tsa budapesti bankházát olvasóinknak legmelegebben ajánljuk, mert ezen czég a bizalmat megérdemli.

— **Százötéves asszony halála**. Temesvárott a napokba egy Czettler Teréz nevü mathuzsalemi kort élt asszony aludt el örökre a kórházban. Czettler Franciaországban született. Mint francia lelenc került a torontálmegyei Lovrin községbe, hol a Telbisz-családnál sokáig szolgált. Temesvárott a szegény alapból élt utolsó napjáig a százötéves női Mathuzsalem, a mig a halál meg nem váltotta őt szenvedéseitől.

— **Megszünt fővárosi lap**. Az Országos Hirlap, a mely Mikszáth Kálmán szerkesztésében 1897 őszén indult meg liberális programmal január hó 26-án megszünt illetve beleolvadt a Pesti Hirlap-ba.

— **Nagybecskerek mozgalma**. Nagybecskerek város képviselőtestülete — mint nekünk irják — elhatározta, hogy mozgalmat indit az iránt, mikép a 29-ik gyalogezred összes századai Nagybecskerekre helyeztessenek át. — A város felajánlotta, hogy az esetben diszes kaszárnyát épit. A közgyülés megbizta Grandjean polgármestert, hogy Bécsbe utazzék a hadügyminiszternél szükséges lépések megtétele végett.

— **Aratási szerződések és az általános szavazati jog**. Csongrád megyében a jövő aratásra már javában kötik meg az aratási szerződéseket mezei A munkások az idén nem igen akadékoskodnak a szerződések megkötésénél, de sok helyen azt kivánják a gazdáktól, hogy kötelezzék magukat a szerződésekben arra, hogy országgyülési képviselőiktől az általános titkos szavazati jog behozatalát követelik. Ezen klauzulával már több szerződésalá is iratott.

— **Anyakönyvi hirek**. A pancsovai anyakönyvi hivatalban a mult héten anyakönyvezettek a következő Születések: Ellinger Félix, Szeifert N., Tautner Vilma, Csizmás Emilia, Dádics Olga, Argay N., Tomics Szvetiszláv, Höfler József, Todorov Sebők, Raniszávljevics Sebők; — halálozások: Weber Mihályné (70 éves végelgyengülés) Zaluszky Rezső (12 éves vörheny) Vojka Tivadar (15 hónapos ránggörcs), Szeifert N. (2 napos gyengeség), Szabó György (77 éves aggkor), Stankov Tea (79 éves agyvérömleny), Novotny József (31 éves tüdőgümökor), Scherbach Anna (24 éves hashártya gyuladás).

— **Bezárt iskolák**. Az összes elemi iskolák február 6-ig zárva maradnak.

CSARNOK.

A tánczrend.

— Szezon dolgok —

Mi a tánczrend?

Goethe, a ki fiatalabb éveiben, nevezetesen pedig jogászkorában nagy tekintély volt mindenféle tánez dolgában, qua doctordissertatio megeresztett egy jogi értekezést, a melyben nagy tudományos készültséggel ki van mutatva, hogy:

A tánczrend egy polgári szerződés két különböző nemü emberi lény között, a mely együttes ritmikus mozgásra kötelezi őket. Kiskoruak ilyen szerződést csak a gardedám nevü jogi személy beleegyezésével köthetnek. A szerződés tartama egy tánczra szól és közben egyoldalulag föl nem bontható, kivéve azt az esetet, hogy kitudódik a szerződés életbelépése után, hogy az egyik fél nem ért a ritmikus mozgáshoz, id est: a tánczhoz.

Az elsö tánczrendet bizonyos Theodosia nevü asszonyság szerkesztette, a ki mielőtt Justinian császár felesége lett volna, csekély renumeráczióért nyilvánosan tánczolt Byzancz utczáin. Pergamentlapocsk alakjában készült, mindenféle csábos figurákkal, a miket egy Bazilius nevü piktor festett, a hála fejében később kinevezett — anatoliai püspöknek.

A mi tartalmát illeti, mindenféle akkoriban divatos tánez volt rajta megnevezve és egy külön rubrika, a melybe a másik szerződő fél, vulgo: tánczos beirhatta a nevét.

A mai kor ifju hölgyei, még ha nem is ex professo tánczosnők, mélyen átérzik a tánczrend dokumentáris fontosságát és mint históriai okmányt, előszeretettel gyüjtik. Sőt nem riadnak vissza attól sem, hogy dulus, azaz meg nem engedett bitorlás utján egy ilyen okmány birtokába jussanak. A saját szerződőfelüket csábos mosolylal és titkos kényszoritással arra ösztönzik, hogy a más okmányát elidegenitsék, vulgo: lopják. Hivatkoznak ebben a tekintetben bölcs Salamon királyra, a ki azt mondta, hogy legédesebb csók, a lopva adott és szerzett, miért is nagynéha a lopott tánczrendet lopva adott csókkal jutalmazzák.

A mi a tánczrend külső formáját és alakját illeti, meglehetősen eltér az egyéb okmányok sablonos formuláéjától és müvészi változatosságra törekszik. Láttam már legyező-alaku, liraalaku, könyvformáju, joujou gyanánt szereplő, karperecz gyanánt használható tánczrendet és csupán egy formáról nem hallottam eddig: a kosáralakuról.

Hisz gondolatnak is kegyetlen volna, ha a rideg visszautasitás e formáját bevinnék a tánczterembe.

A jövő század tánczrendje előre láthatólag az lesz, a melyet Edison használt egy a házában rendezett bál alkalmával: egy miniatür fonograf, a melybe minden szerződni vágyó fél bemondta a nevét és a megfelelő tánczot . . .

Ingyen szederfa csemete.

A földmivelésügyi m. kir, miniszterium országos selyem tenyésztési felügyelősége bárkinek ingyen ad 2—3 éves magágyi szederfa csemetét. Városok, községek, néptanitók szállitást nem fizetnek; ellenben magán felek a szállitási költséget viselik.

Megrendelésnél: vármegye, utolsó posta, vasut, esetleg hajó állomás pontosan bejelentendő.

Ha a csemetéket magas törzsü fákká neveljük ugy egy katastralis holdnyi faiskolába 7200 csemete helyezhető el oly formán, hogy a sorok egymástól egy meter, a sorokban a csemeték 80 centimeter távolságra álljanak.

Sövény alakitásnál egy folyó méterre 3 darab, egy folyó ölre 6 darab csemetét számitunk,

Kik csemetét akarnak, ezt sürgősen jelentsék be.

A fölamivelésügyi m. kir. Miniszterium országos selyemtenyésztési felügyelősége Szegzárdon Tolna megye.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

Nyomatott Vig Simon gyorssajtóján.

Hirdetések.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb mint a legdrágábakké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, mig a készlet tart.

Hozzá ezüstös óralánez 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, va lódi solingeni gyártmány, sok kiállitáson ki tüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénztmegtakaritó.

Darabja 3 frt.

A penge ***csillagos acélból és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.

A Gyüjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőlevél Amerikából.

Az eredeti levél másolata, szószerinti magyar forditásban.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria.

New-York, 1898. május 18.

Igen tisztelt Uram!

1895. november 12-én oly nagyfoku rheumába estem, hogy ágyba voltam kénytelen feküdni. Nyolcz hónapig feküdtem egyazon helyzetben, egy szemernyi mozdulatot nem voltam képes tenni; testem sulya 175 lbs-ről 130 lbs-re fogyott, jelétül az iszonyu fájdalmaknak, amiket ezen éveken át kellett szenvednem. Mindenféle gyógymódot megpróbáltam, daczára azonban a legkülönfélébb gyógymódok használatának, igy a többi közt a Liniment Electric. török fürdőknek stb. daczára az, orvosok minden lehetetlen kezelésének, állapotom nem javult, ugy, hogy az orvos, aki legutoljára kezelt, kijelentette, hogy több pénzt tőlem el nem fogad, mert további pénzkiadás czéltalan volna.

És az idő mult, mig egyszer egy barátommal jöttem össze, aki említést tett Wilhelm köszvény és rheuma ellen való vértisztitó teájáról, amelyet rheumánál hiányozhatatlan szernek mondott. Elbeszéltem neki egyéb szerekkel való kisérletezéseimet és nagyon keveset biztam benne. Ugy látszik, mintha a sors sugalmazta volna, hogy Önnek irjak, szivem sejtette, hogy még van egy segitség, mely kigyógyit. És meg is győződtem róla, hogy ilyen mentő létezik. Lehetetlen szavakkal ecsetelnem a szörnyü fájdalmakat, amiket az utotsó 3 év alatt kiállottam; most azonban már teljesen nyugton vagyok, hiszek abban a pillanatban, amikor ugy érzem magamat, mint egy ujonnan született gyermek, a Wilhelm-féle köszvény és rheuma ellen való vértisztitó teát a világ minden kincsénél többre becsülve.

Legyen oly jó Uram, küldjön postafordultával b. c. p. D. 1 tucat (12) csomaggal az Ön Wilhelm-féle köszvény és rheuma ellen való vértisztitó teájából.

Önnek a legjobb egészséget és hosszu életet kivánva, maradok nagyrabecsüléssel

József M. Gorodn,
179. Orchard St. New-York,
Amerika Egyesült Államok.

Kapható minden gyógyszertárban.

Föraktár: Wilhelm Ferencz, gyógyszerész
Neunkirchen Alsó-Ausztria.

Kapható: **Budapesten**: Török József gyógyszertár, Perti Ottó gyógyszerész, **Váczi-körút 17.**, Thallmayer és Seitz, Kochmeister **Frigyes** utódai és Neruda Nándor. **Bcsben**: K. u. k. Hofapotheke. **Berlinben**: N. Schering's Grüne Apotheke. Chaussee-Str. 19. **Münchenben**: Dr. Bedall. Thal 13.

Vidéken minden jobbnevü gyógyszertárban és droguaüzletben.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuzná, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban **készletben van**; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü **utánzat van** forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**“ védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **sem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT (Thüringia).

A legjobbnak bizonyult **HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolitja** (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyu felböfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, a gyomor tulterhelését ételtel, nyálkásodást, vértolulást, hämorhoidákat női bántalmak, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rosa-féle balzsam

Minden gyulads, seb és kelés gyógyitása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedésés keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttetem képződéseknél, stb. 50 óta bevált

Prágai házikenöcs

FRAGNER B. gyógysz.-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját uj életre serken és **egészséges tiszta** vért szerez, különben is biztos és messze földön hires bevált **haziszer.**
üveg 50 kr., kettős üveg frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenöcs hüsitő hatása alatt.
Dobozban 25 s 35 krjával. Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készitményt kérje a prágai **Fragner B.** gyógyszertárából és figyeljen arra, hogy a **Dr. Rosa balzsam** csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a **prágai házikenöcs** csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletü védjeg.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, dijat kap!

Elismerö levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszertárában, Egger A. gyógyszertárában, Thalmayer és Seitz, Kochmeister utódai.

Főraktár a készitőnél **B. FRAGNER** Apotheke „Zum schwarzen Adler in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal.

26607. szám.

tkvi 1898.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. törvényszék mint **tkvi** hatóság az előterjesztett kérelem folytán Jarkováczi Népbank részvény társaság javára 173 frt tőke, ennek 1895 évi május hó 10 napjától járó 6% kamata 2 frt 32 kr. óvási 1/3% váltódij 57 frt 12 kr. eddigi 14 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégitése végett az 1881 évi LX. t.-cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében **Milin Ilia** jarkováczi lakós ellen a Jarkovácz községben fekvő, és a 949 fol. 2115 sz. tjkvben foglalt:

1. 1 dülő 104 hrsz 3 hold I oszt. szántó felerésze **295 frt.**
2. 104 hrsz. II dülő 3 hold I oszt. szántó felerésze 295 frt.
3. 3 dülő 104 hrsz. 3 hold II oszt. szántó felerésze 168 frt.
4. 4 dülő 104 hrsz. 3 hold 1200 öl I oszt. kaszáló felerésze 288 frt.
5. 25 hrsz. 1159 öl szőllő felerésze 294 frt.

becsárban az árverést elrendeli és azt valamint a megállapitott feltételeket ezennel közhirré teszi.

A nyilvános árverés Jarkovácz községházában **1899. évi márczius hó 1-én d. e. 9 órakor** fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban mint a Jarkovácz községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.
3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 29 frt 50 kr. 29 frt 50 kr. 16 frt 80 kr. 28 frt 80 kr. 29 frt 40 kr. készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován, 1898. évi decz. hó 18-án.

Tóth,
kir. t. biró.

3571 szám

tkkvi. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A temeskubini kir. jbiróság mint tkkvi hatóság a takarék- és hitelegylet mint r. t. Károlyfalván végrehajtatónak **Burghard János Helén** és **Heisch József** plosicsi lakósok végrehajtást szenvedők elleni 596 frt 26 kr. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a plosiczi II/ 464 sz. tkvben felvett:

1.
80 hrsz. 2 hold 800□-öl I. oszt. kaszálló 331 frt. becsárban.

2.
A plosiczi I/ 19 hrsz. tkvben felvett:
a) 18 hrsz. 1 hold l. oszt. szántó 130 frt
b) 18 hrsz. 1 hold l. oszt. szántó 131 frt
c) 18 hrsz. 1 hold l. oszt. szántó 117 frt
becsárban.

3.
A plosiczi II/ 244 sz. tkvben felvett:
a) 12 hrsz. 400□-öl szőllő 40 frt.
b) 16 „ 800□-öl gyümölcskert 47 frt.
c) 162 „ „ „ kaszálló 3 frt. becsárban.

4.
A plosiczi 345 sz. tkvben felvett:
113 hrsz. 3 hold l. oszt. szántó 405 frt, becsárban.

5.
A plosiczi I/ 209 sz. tkvben felvett:
174. hrsz. ház és 400□-öl házhely 564 frt becsárban.

6.
A plosiczi II/ 54 sz. tkvben felvett:
75. hrsz. 3^{1200} hold l. oszt. kaszálóra 496 frt becsárban.

7.
A plosiczi II/ 139 sz. tkvben felvett:
a) 20 sz. ház 348□-öl házhely 806 frt
b) 12 hrsz. 4^{800} l. oszt. szántó 594 frt becsárban

az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az **1899. évi február hó 10-ik** napjának délelötti 10 órakor Plosicz községházánál megtartartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Temeskubin 1898. oktober hó 13-án.

Dr. Mottl Lajos
kir albiró.